

PRIAME A NEPRIAME POMENOVANIA

(metafora, metonymia, prirovnanie, personifikácia)

PRIAME POMENOVANIA	NEPRIAME POMENOVANIA
veci, javy či osoby pomenúvajú bežným spôsobom, teda spojenie znamená presne to, čo popisuje	veci, javy či osoby pomenúvajú pomocou obrazov, teda spojenie zastupuje iný, priamy význam

V zime padá sneh. - Krajinu v zime prikryjú tancujúce vločky.

Má vlasy ako oheň. - Má ryšavé vlasy.

Vonku prší. - Oblaky sa rozplakali.

Označ len priame pomenovania/slovné spojenia.

vlak nádejí	vidlička s nožíkom	zastrúhaná ceruzka
združený rým	pesnička ako vánok	internetová stránka
košícký rýchlik	zasnežený sen	bývam na štvorke
obul sa do úspechov	dlhé šaty	rybka klame
veľký obchod	deka sa rozosmiala	bradatý vtip
prestriem na stôl	pero piští	na deke túžob

K nepriamym pomenovaniám napíš priame pomenovanie, ktoré má podobný/rovnaký význam.

má oči ako nezábudky - _____

dohorela mu sviečka života - _____

Slnko sa skrylo za obzor - _____

má zlaté ruky - _____

dážď sa roztancoval - _____

číta Kukučina - _____

Spoj nepriame pomenovanie k súvisiacemu priamemu.

má široké lakte

stromy

kráľovná záhrad

smola

šťastie odcválalo

priebojný

pľúca Zeme

ruža

Priradiť názov nepriameho pomenovania k jeho definícii. Potom k nim priradiť správny príklad.

metafora

prírovnanie

metonymia

personifikácia

štylistický prostriedok, ktorý <i>porovnáva</i> dva javy, predmety alebo vlastnosti na základe ich spoločnej podobnosti	literárny a básnický prostriedok, pri ktorom sa neživým predmetom, prírodným javom, zvieratám alebo abstraktným pojmom <i>pripisujú ľudské vlastnosti, schopnosti, pocity alebo správanie</i>	obrazný jazykový prostriedok, ktorý prenáša význam jedného slova na iné <i>na základe vzájomnej podobnosti (vzhľadu, tvaru, funkcie alebo vlastností).</i>	obrazný jazykový prostriedok, pri ktorom dochádza k preneseniu významu z jedného slova na druhé <i>na základe skutočnej, vecnej alebo logickej (vnútornej) súvislosti.</i>
je vysoký ako jedľa	rieka spieva	kvapka nádeje	škola ide do kina

je hladný ako vlk

srdce zaplakalo

hviezdy zažmurkali

rieka života

Doplň druhú polovicu prírovnaní.

vysoký ako _____

múdry ako _____

biely ako _____

silný ako _____

má nos ako _____

má ruky ako _____

pomalý ako _____

rýchly ako _____

Přátelé jsou jako brambory..
Když je sníte
tak zemřou...

Označ len tie možnosti, v ktorých je personifikácia.

- ☐ Na oblohe už svieti slnko.
- ☐ Vietor tancuje v korunách stromov.
- ☐ Jeseň už klope na dvere.
- ☐ Ani sme sa nenazdali a začalo leto.
- ☐ Čas neúprosne uteká a my sme ani nezačali.
- ☐ Kniha ma volá, aby som si ju prečítal.
- ☐ Hodiny neúprosne začali odbíjať desiatu hodinu.
- ☐ Keď sme zastavili, auto si unavene vzdychlo.
- ☐ Vošiel do izby a dvere hlasno zavrzgali.

K metonymiám dopíš ich priamy ekvivalent.

Sused vyhorel. _____

Spisovateľ sa živí perom. _____

Požiadaj ju o ruku. _____

Kúpili sme si zlato. _____

Trieda protestovala. _____

Hrad sa vyjadril k situácii. _____

Kúpil si Hviezdoslava. _____

Poprad vyhral. _____

Rozlíš, či sú nasledujúce slovné spojenia metafora alebo metonymia.

Zjedol celý tanier polievky.

Prečítali si Rúfusa.

Ty si také slniečko!

Šťastie si ťa nájde.

Počúvam Beethovena.

Bývame na dvojke.

Hlava rodiny zaplatila účet.

Pohľad na zelený hodváb hôr na
upokojuje.

Má more času.

Kúpil si nového Jaguára (auto).

Z textu vypíš nepriame pomenovanie a zapíš ho do tabuľky.

Keď strieborná minca mesiaca vyplávala nad zafírovú hladinu jazera, z tône dúbravy sa vynorila tajomná postava. Chlapec ju so zatajeným dychom pozoroval, ako prichádzala, osvetlená svetlom sviece, ktorú niesla. Bytosť akoby nie z tohto sveta: zdalo sa, že rúcho z drsnej vrecoviny prikrýva len kostru bez mäsa, dlhé biele vlasy žiarili ako temná svätožiara a nestrihaná brada v snežných kaskádach padala na útlú hrud'

<i>prirovnanie</i>	<i>personifikácia</i>	<i>metafora</i>	<i>metonymia</i>

Správne rozlíš nepriame a priame pomenovania.

	personifikácia	prirovnanie	metonymia	metafora	priame p.
<i>na nebi všetko zhaslo</i>					
<i>je pyšný ako páv</i>					
<i>celé mesto sa zabávalo počas festivalu</i>					
<i>objavili sme teplý prievan života</i>					
<i>všetky jablká opadali</i>					
<i>hrad vydal svoje tajomstvo</i>					
<i>svieca ponúkla svoje teplo</i>					
<i>žiaci sa aktívne hlásili</i>					
<i>obri hôr sa prikryli oblohou</i>					
<i>ten medvedík je hebký ako obláčik</i>					
<i>nádej zomiera posledná</i>					
<i>pán doktor nespokojne pokrútil hlavou</i>					
<i>investovali sme do porcelánu</i>					
<i>je bledý ako smrť</i>					